

เกื้อน

(Pityriasis versicolor)

ผศ.พญ.จรัสศรี พียาพรรณ

ภาควิชาตจวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล

เกื้อน (Pityriasis versicolor)

เป็นโรคติดเชื้อยีสต์ของผิวหนังชั้นตื้นที่พบบ่อยในระยะวัยรุ่นจนถึงวัยกลางคนที่ มีต่อมไขมันทำงานมาก เกิดจากติดเชื้อ *Malassezia spp.* ซึ่งปกติแล้วจะมี รูปร่างกลมเป็นยีสต์อยู่ในรูขุมขนบริเวณที่มีต่อมไขมันมากของร่างกาย เมื่อมี ปัจจัยที่เหมาะสม เช่น ความชื้นสูง อากาศร้อน เหงื่อออกมากหรือภูมิคุ้มกันต่ำลง จะทำให้เชื้อเปลี่ยนรูปร่างจากยีสต์มาเป็นสายราและก่อให้เกิดโรค

อาการและอาการแสดง

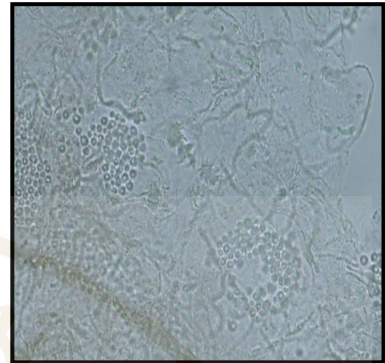
ลักษณะของผื่นเป็นวงเล็ก ๆ เริ่มจากรอบรูขุมขนและขยายรวมกันเป็นปื้นใหญ่ ขอบเขตชัด ที่ผิวจะมีขุยละเอียด ถ้าใช้เล็บขูดจะเห็นขุยชัดเจนขึ้น ผื่นมีได้หลาย สี ตั้งแต่ สีขาว สีชมพู สีแดงจนถึงสีน้ำตาล พบได้บ่อยบริเวณหน้าอก หลัง ไหล่ ต้นคอและต้นแขน อาจมีอาการคันแต่ไม่คันจนถึงคันเล็กน้อยได้

Siriraj Dermatology

การวินิจฉัย

การวินิจฉัยอาศัยลักษณะทางคลินิก การตรวจด้วย Wood's light จะพบว่าผื่นเรืองแสงสีเหลืองส้ม เมื่อขูดขุยมาตรวจดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ ซึ่งจะพบเป็นสายราสั้นๆ ร่วมกับยีสต์ที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ตรวจพบสายราสั้นๆ และยีสต์ตัวกลม

การรักษา

ยากดการเจริญเติบโตของเชื้อเกลื้อนที่ใช้รักษา มีหลายชนิดดังนี้

1. ยาน้ำทา เช่น 20% sodium thiosulfate หรือ 2.5% selenium sulfide lotion หรือ แชมพู ketoconazole สามารถใช้รักษาเกลื้อนได้ดี ให้ทายาที่ผื่นทิ้งไว้ 5-10 นาทีแล้วล้างออก ยานี้ถ้าทาหรือฟอกมากเกินไปอาจเกิดการระคายเคืองที่ผิวหนังได้
2. ยารับประทาน ใช้ในกรณีที่มีผื่นจำนวนมาก ไม่สามารถทายาได้ทั่วถึง หรือทายาแล้วไม่ได้ผล ควรใช้ยาภายใต้คำแนะนำของแพทย์ เนื่องจากยารับประทานอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงได้

การพยากรณ์โรค

การกลับมาเป็นซ้ำปกติของผิวหนังที่เกิดจากโรคเกลื้อนใช้เวลานาน ทั้ง ๆ ที่เชื้อเกลื้อนถูกทำลายด้วยยาแล้ว โรคเกลื้อนมีการติดเชื้อซ้ำบ่อย การป้องกันการติดเชื้อซ้ำ ทำได้โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การสวมเสื้อผ้าที่โปร่ง หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่มีอากาศร้อนหรือความชื้นสูง

เกลื้อนที่หลัง